

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

In festo nativitatis christi

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Offenduntur quoque stipites & saxa scandalorum, mundus enim totus in malo ligno est positus. 1. Joh. 5. v. 19. Sap. 4. v. 12.

Quisquis igitur potest, removeat, abjiciat, & amoliat offendicula, & iter faciat ei, qui vehitur cum suavitate; Dominus nomen illi, Psal. 68. v. 5.

III. *Teipsum despicere.* Johannis Baptista insignis, sanctus & excellens vir fuit, de quo tunc Esaias, tunc Malachias in V. T. prædixerunt, Esa. 40. v. 3. Mal. 3. v. 1. Archangelus Gabriel nativitatem ejus annuntiaverat, quod ex Zacharia & Elisabetha senibus & effætis nascendus foret, Luc. 1. v. 23. ipse egregiis donis à Deo ornatus, vitam duram agebat, unde quilibet ferè in opinione erat, ipsum Messiam esse: præterea ipse Christus præclaro hoc testimonio eum ornaverat, quod plus esset, quàm Propheta, imò maximus inter natos mulierum, Matth. 17. v. 9. 11. Verùm propterea non effertur, sed ex modesta animi humilitate ad pedes Christi se dejicit, non dignum se asserens, qui solvat corrigiam calceamenti ejus.

Hoc exemplum omnes, quos Deus super alios evertit, & præclaris donis ornavit,

intuerti debent, ne arrogantiùs de se sentiãt, quàm oportet, Rom. 12. v. 3. Sir. 3. v. 19. 20.

Cum Moses descenderet de monte Sinai, & experiretur, quod splenderet cutis faciei suæ, velamen posuit super faciem suam, Exod. 34. v. 29. Quod si talibus à Deo instructus es donis, quæ splendorem de se præbent, quæ alios in admirationem rapiunt, noli propterea superbire: sed velamine humilitatis contege te, & alios superiores teipso arbitrare, Phil. 2. v. 3. Si humilis es, quisquis es, magnus es. Fluenta gratiæ deorsum, non sursum fluunt. Qui vilis sibi, Deo magnus, qui sibi placet, Deo displicet. 1. Petr. 5. v. 5.

Exempla humilitatis exaltatæ sunt, Ruth, Ruth. 2. v. 13. David, 1. Sam. 16. v. 12. Esther, c. 2. v. 15.

Semper igitur humilitatem vobis commẽdatam habeatis. Cogitas magnam constituere fabricam celsitudinis, de fundamento prius cogita humilitatis, ait Augustinus. Humilem spiritu suscipiet gloria, Prov. 29. v. 23. nempe Regnum decoris & diadema speciei, Sap. 5. v. 17. Id nobis Deus largiatur, per & propter Christum, Amen.

IN FESTO NATIVITATIS CHRISTI.

Evangelium Luc. 2. v. 1 - 15.

EXORDIUM.

TRia saltem exempla in sacris occurrunt, quæ Magnatum Natales solenniter celebratas, memorant; qui tamẽ aliis parùm gaudii attulerunt, sed potiùs in luctum & squalorẽ eosdem conjeecerunt.

Cum enim Pharaon Natalem diem ageret, pistorum princeps vita privatus & in pa-

tibulo suspensus est, Genes. 40. vers. 22. Antiochus quoque Syriæ Rex, in die Natalis sui Judæis multa mala intulit, eosdemque cum amarâ necessitate ad sacrificia gentilium duxit, 2. Maec. 6. v. 7.

Quantæ Herodes Rex Tragediæ autor fuerit Natali suo, id Johannes Baptista, qui instin-

inftinctu Herodiadis in carcere decollatus eft, comperit, Matth. 14. v. 8. feq.

Aft hodie Vos mei! Natalem Regis Regum & Domini Dominantiũ celebramus: qui quidem Diabolis in inferno terribilis & nocivus: nobis verò hominibus plenus folatii & lætabilis eft. Nam Filius hominis nõ venit animas perdere, fed falvare, Luc. 9. 56.

Agite Dilecti! gratia magna eft, quæ hac die omnibus hominibus apparuit, Tit. 2. 11. idcirco absq; ulteriori præambulo vifurifumus

I. Triplicem Querelam.

II. Triplicem Medelam.

III. Triplicem Cautelam. JJ.

Exegefs.

Vetus & tritũ Proverbium eft: *Quando duplicantur lateres, venit Moſes.* Eadem rerum facies fuit, ubi Servator noſter natus eft: Sceptrum de Judã ablatum erat, ut Jacob prædixerat, Gen. 49. 10. h. e. Judæi nõ proprio gaudebant Rege, fed ſub imperio Rom. Imper. erant, qui Cyrenium ſive Quirinium Præſidem, & Herodem Tetrarchã conſtituerat, quibus loco Cæſaris ſubjecti eſſe cogebantur: hinc Evãgelifta in ipſo Evangelii exordio: Exiit edictum à Cæſare Auguſto, ut deſcriberetur univerſus orbis,

Quærela proponit

I. *Cæſaream Orbis deſcriptionem*, ab Auguſto factam. Magnã enim potentiã ille valebat, qui Aſiam, Arabiam, Indiam, Italiam, Hiſpaniam, Græciam, Perſiam, & alias Provincias ſibi ſubjugarat, ubiq; milites præſidiarios habuit, qui magnos ſumptos requirebant, & quia univerſo Imperio in emolumentum ceſſit, indicto cenſu, ſingulorum auxilia requiſivit.

Hoc quidem non ſimpliciter improbandum eſt, ſiquidẽ Magiſtratui non illicitum,

veſtigalia & tributa ſubditis imponere, juxta illud: Cui tributum, tributũ, Rom. 13. 7. Verũ moderamen tamen adhibendum, ne ita oves tondeant, ut easdem ſimul deglubant: Panis egentium, vita pauperum eſt; qui defraudat illum, homo ſanguinis eſt, Sir. 34. v. 25.

Cæſar Auguſtus hanc deſcriptionem incepit, prima enim erat: Sed nec ultima eadem fuit, quin potius ita continuatum eſt, magisque exaggeratum: ſiquidem Nero omnem lapidem movit, ne cui quid ſuper-eſſet. Veſpafianus quoque de Cloacis veſtigal exegit, & Tito filio id ei exprobrante quod eſſet lucrum ſordidum, pecuniam inde corraſum natibus ejus admovit, dicens: Lucri bonus odor ex te quãlibet.

Idem hodie tenus evenire amat. Quando enim Magnates exactionibus delectantur, facile inveniuntur, qui oleum igni infundant, & media, quibus ſubditi argento emungantur, ſuppeditant. Exemplum legimus, 1. Macc. 10. v. 29. ubi variæ tributorũ ſpecies deſcribuntur. Mentio enim ibi fit 1. tributorum, 2. pretii ſalis, 3. coronarum, 4. tertiarum ſeminis, 5. dimidiæ partis fructus ligni, 6. decimarum, Ita & hodie exactionum hujusmodi modus ferè nullus eſt, ubi ſemper alter alterum, cupiditate lucri incenſus, exſuperare geſtit. Sed & maledictio juſta conſequitur, ut ex iniquis hiſce uſuris, tenue lucrum ad exactores hujusmodi perveniat, Mal. 3. v. 5. Hinc graviter conqueritur Deus: Audite Principes Jacob &c. Mich. 3. v. 1. ſeqq.

II. *Davidicæ ſtirpis exinanitionem*, quæ ex priſtino ſplendore dejecta ad Joſephum fabrum lignarium, & Mariam inopem ancillam, tempore Auguſti Cæſaris deve-

nerat, cujusmodi mutationi adhuc hodie generofæ familiæ obnoxia funt, juxta illud: Generatio præterit, & generatio advenit, Ecclef. 1. v. 4. Id Nabuchodonofori oftentum fuit in magna illâ & fplendida ftatuâ, cujus caput ex auro optimo erat; peâus autem & brachia, de argento: porro venter & femora ex ære: tibia: autem ferrea: pedum autem quædam pars ferrea, quædam autem fictilis fuit; qua quatuor Monarchiæ, quæ fe mutuo confecluræ erant, adumbrabantur, Dan. 2. v. 32. Regno enim Babylonico ad finem perducto, fucceffit Regnum Perfærum, hoc terminum suum confeclum, fecutum est Regnum Græcorum, à quo ad Romanos devolutum est; quod adhuc hodie perennat. Verum penes nullam certam familiam continuè manfit, fed miras viciffitudines fubiit, & ab una familia ad alteram tranfit.

De prifcis Teutonum Regibus nihil memorabimus, fed tantùm à Carolo M. incipiemus, cujus pofteritas Imperatoriam Majestatem poffedit, centum & decem annos, & decem menses. Tum genus hoc defuit, & incepit Dynaftia Saxonum, penes quos manfit nonaginta novem annis & duobus mēfibus. Hanc excepit Dynaftia Francorum, penes quos duravit centum & feptem annis. Succellit Dynaftia Suevorum, quos comitata est centum & undecim annos, & quinque menses. Secuta est Dynaftia Lūzelburgiorum, penes quos fuit octoginta quinque annis, & 8. mēfibus. Ab hac translata est ad Genus Palatinorum & Bavarorum, quibuscū manfit sexaginta sex annis & quinq; mēfibus. Tandem fucceffit Dynaftia Archiducum Auftriæ, penes quos, quamdiu Deo collibuerit, perēnabit.

Similia fata & alia Regna, Ducatus, Principatus, Comitatus, nobilium & alia præcellentia Genera subierunt, quæ etfi ab aliquot feculis genus suum derivare poffunt, tamen terminum fatalem tandem confecluta, defterunt, ubi ex adverfo alia humili loco orta, illis fuccefferunt. Exempla paffim obviam funt, ut non immeritò Ecclefiaftes conqueratur: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas, c. 1. v. 2.

In Comœdia diftincti occurrunt actus, in quolibet actu diverfæ perfonæ fe exhibent, quæ quando munus suum obierunt, abfcidunt ipsi, quibus alii fuccedunt, & his iterum alii, dum Comœdia acta est, tùm omnis pompa ceffat, quali nunquam fuiffet, & dicitur: Valetè & plaudite.

Sic fe res habet cum mundo, & præcipuis familiis, quæ in mundo degunt, quando aliquamdiu fabulæ interfuerunt, & perfonam suam præfentarunt, per mortem difcedere coguntur; his alii fuccedunt, qui aliquantisper fe ad confpiciendum & audiendum exhibent, hi quando actum suum abfolverunt, & ipsi abeunt, & hæc fabula tamdiu agit, donec præterit figura hujus mundi, 1. Cor. 7. v. 31. Hinc Imperator Auguftus, postquam Imperio quinquaginta annos cum laude præfuiffet, diem suum obiturus, his verbis valedixiffe dicitur: Annon perfonam meam, in hac mundi fabula fatis commodè egiffe videor? Valetè ergo & plaudite.

Hæc eò collineant, ne ob generis vetustatem & nobilitatem nos efferamus, aliosque despiciamus, ex uno enim sanguine omne genus hominum, Act. 17. v. 26. & brevi prætereunt, quando terminum à Deo præfinitum confecluti funt.

Ima

Ima permutat brevis hora sum-
mis,
Quem dies vidit veniens super-
bum,
Hunc dies vidit veniens jacen-
tem.

Optimum erit, si pietati nos consecremus,
quæ sola permanet, & nomine æterno hæ-
reditat, Sir. 5. v. 6.

Transivere patres, transibimus,
ibitis, ibunt,
In cælo patriam, qui bene transir,
habet.

Ibi nos Christus ad amplissimas dignita-
tes evehet, & Reges atque Sacerdotes
DEO & Patri suo faciet, Apoc. 1. v. 6.

3. *Miseram nati Christi conditionem.*

Cum enim impleti essent dies, ut pareret
Maria, ecce! locus non erat in diversorio,
sed stabulum erat habitaculum ejus, ubi
Servatorem mundi in præsepio reclinare
tenebatur.

Hoc miseræ speculum, in quo cerni-
mus, quomodo Christus ab ipsis incuna-
bulis ærumnis subjectus fuerit.

Erat ipse Deus super omnia benedictus
in secula, Rom. 9. v. 5. *cujus patria est extra
omnem Creaturam*, ut Bernhardus ait, *cujus
egressus ab initio à diebus æternitatis*,
Mich. 1. v. 2. *cui Pater cœlestis dedit gen-
tes hereditatem, & possessionem terminos
terræ*, Pl. 2. v. 8.

Attamen adeo exinanivit se in nativitate
sua, ut in oppido Bethlehem nasci voluerit,
quod parvulum erat in millibus Judæ,
Mich. 5. v. 2.

Erat ipse unigenitus Dei Filius, Joh. 1.

v. 18. *Dei proprius Filius*, Rom. 8. v. 32. *Dei
dilectus Filius* Matth. 3. v. 17. *splendor glo-
riæ & character substantiæ ejus*, Ebr. 1. v. 3.
nihilominus adeo inops factus, ut Mariam
humilem illam ancillam, qualem ipsa pro-
fitetur se, elegerit desponsatam Josepho, fa-
bro lignario, Matt. 1. v. 28. unde & ipse fa-
ber dicitur.

Erat Rex Regum & Dominus Domi-
nantium, Act. 17. v. 16. qui adhuc ho-
die omnia portat verbo virtutis suæ,
Hebr. 1. v. 3. attamen adeo pauper factus,
ut nullum locum in diversorio habuerit, sed
in stabulo & præsepio requieverit, hinc
Ecclesia:

Jesu Creator omnium!
Dum sis salus mortalium,
Duro recumbis stramine,
Afella edit quod cum bove.
Licet sit Orbis amplior,
Gemmis & auro ornatior,
Non te capit magnum Deum,
Ut arctius cunabulum.
Byssi loco, atque serici.
Fœnum, involucri lectuli,
Quis magne Rex, mirabilis
Superbis, ut sinu patris,
Attrisit hocce sic tibi,
Ostenderes quo tu mihi,
Quod pompa mundi & gloria
Abjecta sint crepundia.

Erat Angelorum Dominus, qui quoque
Gloria in Excelsis ei accinunt, attamen ra-
tione hominum adeo abjectus est, ut nemo
de ipso sollicitus sit. Non habet Maria
famulam, non obstetricem, sed ipsa pueru-
lum pannis involvit, & in præsepio reclina-
vit. Nec postea ipsi quisquam servivit,
e 3 nisi

nifi abjecti Paftores, qui ab Angelis eo mif-
fi funt.

Hoc exemplum humilitatis eft, quam à
Chrifto difcere nos oportet, Matth. 11. v.
29. *Quid præfepe aliud fuit, quam cathedra
Chrifti, ex qua humilitatem nobis commendavit,*
ait Auguftinus. Proinde erubefce fu-
perbe cinis, Deus fe humiliat, & tu
te exaltabis, ait Bernhardus, 1. Petr.
5. v. 6.

Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fuit
1. *Ex indiciorum cumulo*, Ex qui-
bus certo perfpicimus, Chriftum promif-
fum mundi Meffiam effe. Id ostendi-
tur nobis in prælecto Evangelio, in quo
Evangelifta circumftantias narrat, quæ
circa nativitatem Chrifti obfervanda hæc
funt:

1. *Tempus.* Meffias venturus erat, fee-
ptro de Judæa ablato, ut Jacobus prædixe-
rat, Gen. 49. v. 10. quod & factum eft: e-
rant enim Judæi, cum Chriftus nafceretur,
fub Dominio Augufti Romani Imperatoris
qui & cenfum illis indixit, hinc ipfi co-
ram Pilato confitentur: Non habemus Re-
gem, nifi Cæfarem, Ioh. 19. v. 15.

2. *Locus.* Meffias nafciturus erat in
oppidulo Bethlechem, ut Micha du-
dum prædixerat, cap. 5. verf. 2. hoc iti-
dem impletum, ut Evangelium noftrum
indicat.

Hoc vero non fine caufa factum: Beth-
lechem enim interpretative eft domus pa-
nis, ideoque æquum fuit, ut panis vitæ, qui
de cælo descendit, ut daret vitam mundo,
ibi nafceretur, Ioh. 6. v. 33, maxime, quia

prædictum, quod ex hoc oppido *Dux vitæ*
oriundas effet, Mich. 5. v. 2.

3. *Genus.* Meffias futurus erat germen
Davidis, Ieremias 23. verf. 5. furculus ex ra-
dice Ifai, Efaías 11. verf. 1. Filius Davidis,
2. Samuel. 7. verf. 12. Filius virginis,
& ita femina mulieris, non femina viri, Efa.
7. v. 4. Gen. 3. v. 15. Supra communem na-
turæ curfum, modo novo & infveto, Ier.
31. v. 22.

Utrumque in Chrifto ita impletum.
Natus enim eft ex femine Davidis, quoad
carnem, Rom. 1. v. 3. qualis etiam agnitus
fuit à muliere Cananæa, clamante: Domine
Fili David, miferere mei, Matth. 15. v. 22. à
cæco fecus viam vociferante: Iefu, Fili
David, miferere mei, Luc. 18. v. 38. Pharifæi
interrogati, quid de ipfo sentirent, & cujus
Filius effet? refpondebant, Davidis, Matt.
22. v. 42. Turbæ item, quæ præcedebant,
& fequebantur, in ingreflu ejus, clamabant,
dicentes: Hofanna filio David, Matth. 21.
verf. 9.

Hoc mirabiliter ita à Deo procuratum
eft, Stirps Davidis tum valde præcifâ erat.
Herodes præcipuos ex illa trucidari juffe-
rat, quod vero reliquum, id inftar rugurii
erat, qualia funt in vineis, & inftar rugurio-
li in quo pernoctant in cucumerariis hor-
tis, Efa. 1. v. 8. Nemo ex hæc familiâ Regem
amplius proditurum fperaffet: verum cum
omnia ferè desperata effent, Deus præcla-
rum germen, ex arida ftirpe Ifai propullu-
lati faciebat, quod erat Meffias, cui quidem
non fpecies & decor, ut ipfo quilibet de-
lectari poterit, Efa. 53. v. 2. fed quotquot
repperunt eum, dedit potestatem filios
Dei fieri, Ioh. 1. v. 12. & fic mirabile fecit

con-

confilium, & magnificavit fapientiam, Ela. 28. v. ult.

Sic *Matrem* quod concernit, nec in illâ aberravit Chriftus, fed vere illa virgo, dicere potuit: Virum non novi, Luc. 1. v. 34. idque ideo factum, Auguftino dicente: *Ut careret peccato, qui venerat, ut tolleretur peccatum.*

Non igitur dubitemus, quin *Meflias* noster, quem colimus & adoramus, verus *Meflias* fit, quem Deus mittendum promifit, adeoque cum Andrea dicere poffumus: Invenimus *Mefliam*, Joh. 1. v. 41.

2. *Ex latro Angeli nuncio.* Sic enim ait ille ad Pastores Bethlehemitico: Nolite timere, ecce! annuncio vobis gaudium magnum.

Filii hujus feculi & ipfi gaudium suum habent, hîc *in divitiis*, ut dives ille rusticus, Luc. 12. v. 19. Ille *in deliciis*, ut dives epulo, qui induebatur purpurâ & byffo, & epulabatur quotidie splendide, Luc. 16. v. 19. Ille *in gloria nominis*. Internum eorum, domos suas in æternum, & tabernacula sua à generatione in generationem, & celebria reddunt nomina sua super terram, Pfal. 49. v. 12. Verum hoc gaudium transitorium est. Transit enim mundus, & concupifcentia ejus, 1. Joh. 2. v. 17.

Cum olim in summâ annonæ caritate Samariæ, castra Benhadad Regis Syriæ omni abundantia instructa, à Syris derelicta invenirent quatuor leprosi, dicebant illi: Hæc dies boni nuntii est. Si tacuerimus, & expectaverimus, usque mane, inveniet nos iniquitas, 2. Reg. 7. v. 9.

Verum hodiernum nuncium, quod Angelus cœlitus affert, multo melius est, per Chriftum enim, qui ex Mariâ virgine Beth-

lehem in obscuro stabulo natus est, à spiritualibus hostibus nostris & aternâ fame redempti sumus, utpote qui in mundum venit, ut vitam & abundantiam habeamus, Joh. 10. v. 11.

Quanto majus itaque hoc beneficii um: tanto magis causam lætandi habemus. Beatus populus, qui scit jubilationem, Pfal. 89. v. 16. Hæc est dies, quam fecit Dominus, exultemus, & lætemur in eâ, Pfal. 118. v. 24. 25.

3. *Ex universali merito.* Ecce, ait Angelus, evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo. Hic nemo prorsus exclusus est: Chriftus est Salvator omnium hominum, maxime vero fidelium, 1. Tim. 4. v. 10.

Hoc solatium limitari nequit, ut diceres, per voculam omnium non singulos generum, sed genera singulorum intelligi. Neutiquam: utrumque potius complectitur. Chriftus omnibus hominibus natus est: Sicut per unius delictum in omnes homines condemnatio venit, sic & per unius justitiam in omnes homines justificatio vitæ, Rom. 5. v. 18. Natus quoque est generibus singulorum, Judæis & Græcis, viris & mulieribus, non enim personarum acceptor est Deus, Act. 10. v. 34. 35.

Quando igitur Satanas his cogitationibus infestat nos, Chriftum nihil ad nos attingere, venisse eum tantum in mundum propter electos & c. non absterreamur hæc tentatione: sed recordemur verborum, quæ Angelus Domini hîc, Chrifto nato publice proclamat, nosque vera fide includemus iis. Quod enim omnibus factum, ab eo nemo exclusus est, nisi qui incredulitate sua hac gratia privat se. *Exul-*

tate omnes Chriftiani ! exclamat Auguftinus: *Natalis eſt Chrifti. Exultate ſervi, Natalis eſt Domini, Exultate liberi, Natalis eſt liberantis.* Quodſi igitur quis damnatur, non ideo damnatur, quod à Chriſto non redemptus eſſet: ſed quia non credit in nomen unigeniti Filii Dei, Joh. 3. v. 18.

De Secundo.

Restat *Cautela*, quæ tres complectitur Regulas, quarum

1. *Adverſitatem tolera.* Joſeph & Maria ad egeſtatis terminos redacti erant, attamen id æquo animo tolerant, & deſcripti, ad cenſum, haud inviti comparant, ut particulam ſuam exſolvant.

Nos exemplo eorum inſtructi, non modo in genere crucem, quæ nobis à Deo imponitur, patienter feramus, cum Micha dicentes: *iram Domini portabo, c. 7. v. 9.* ſed & in ſpecie, ratione paupertatis ne deſperemus, probe perpendentes: quod bona & mala, vita & mors, paupertas & divitiæ à Deo ſint, Sir. 11. v. 14.

Pauperes magnam prærogativam præ divitiis habent.

1. Enim placide dormiunt: ubi ex adverſo vigilia divitiarum tabefacit carnes, & cogitatus illius aufert ſomnum, Sir. 31. v. 1.

2. Tutò peregrinari & iter facere poſſent, prædones non pertimeſcentes.

-- Cantat vacuus coram latrone viator,

inquit Juvenalis.

Cum Nebucadnezar Hieroſolymam poſt trinam obſidionem caperet, Rex Juda Sedecias cum Principibus & Purpuratis

captivus abducebatur, pauperes vero populi relinquebantur in regione, Jer. 52. v. 10. ſeqq. Ita fieri amar tempore belli, ibi pauperes non habent, quod magnopere pertimeſcant, ubi enim nihil eſt, Cæſaris & Suecorum juridiſctio ceſſat. Qui vero opibus inſtructus eſt, undiquaque oppugnatur. Sicut malus, ſive pirus, quæ malis aut piris redundat, hinc inde ſuſtibus & lapidibus impetitur: quæ vero fructibus deſtituitur, nullo modo læditur.

3. Quoque ex experientia diſcunt:

-- quam parvo licet producere vitam,

Et quantum natura petat.

Ut Poëta Lucanus canit,

Socrates aliquando forum perambulans cum multa ibi venum proſtare cerneret, dicebat ſecum: O quam multis ego non indigeo! Hac quoque in parte egeni opulentos antecellunt, quod abundante ſupelleſtile, aliisque rebus, quibus divites luxuriantur, non indigeant, ſed quando aquam & panem, & veſtimentum & domum habent, quo tegete poſſunt, quorum nos pudet, contenti ſunt, Sir. 29. v. 28. idque magnus quæſtus eſt, 1. Tim. 6. v. 6.

4. Deo quoque commodius ſerviunt, nec tot impedimenta habent, ut divites, qui à ſollicitudinibus, & divitiis, & voluptatibus vitæ euntes ſuffocantur, & non referunt fructum, Luc. 8. v. 14.

5. Majori quoque cum animoſitate mûdo valedicere poſſunt. Divites cor divitiis appoſuerunt, Pſal. 62. v. 11. & quando mors eos eſt avocatura, moleſte ferunt, quod ex divitiis nihil ſecum auferre poſſunt, Pſal. 49. v. 18. hoc ipſo vero devotio

eorum

eorum suffocatur, ut non, prout decet, ad mortem fe præparét: Quicunque enim terrena fapit, & aurum putat robur fuum, dicitque obryzo, fiducia mea, Job. 31. v. 24. idolorum fervus eft, non habens hæreditatem in Regno Chrifti & Dei, Eph. 5. v. 5. Hoc ipfum vero inopi metuendum non eft, fed cum Jobo dicere valet: Nudus egressus fum de utero matris meæ, Job. 1. v. 21. novit enim, quod in cælo veras divitias nunquam interituras inventurus fit: ideo multo facilius, quæ retro funt oblivifcitur, ad ea vero quæ funt priora extendit feipsum ad fcopum perfequens, ad bravium æternæ vocationis Dei, in Chrifto Jefu, Phil. 3. v. 14.

Quomodocunque igitur Deus agat vobifcum, boni confulte. Divitiæ fi creſcant, nolite cor apponere Pſal. 62. v. 11. quod fi pauperies vos premit, animum ne deſpondeatis: Elegit enim Deus pauperes in hoc mundo, divites in fide, Jac. 2. v. 5.

2. *Diligenter vigila.* De Paſtoribus Bethlehemiticis dicitur: quod nocte vigilaverint excubantes excubias, ſuper gregem ſuum. His Paſtoribus Dominus omnium primis nativitatem ſuam manifeſtat, ut indicet, ſe eſſe verum Paſtorem, & Epifcopum animarum noſtrarum, 1. Petr. 2. v. ult. qui diligat omnes, qui in functione ſua aſſidui ſint: Mundus enim eſt, cujus rectum eſt opus, Prov. 21. v. 8.

In Papatu religioſi in cænobiis ſibi magnam ſanctimoniam vendicant: ſed ſi rem penitus inſpiciamus, sæpe ſimplex aliquis Mechanicus, aut famulus, qui in vocatione ſua fidelis eſt, & Deum timet, iis palmam præripit, majorique fruitor ſolatio

quam qui meriti opinione turgidi in cellas ſe abdunt, & Chriftum cum juſtitia ſua dimittunt.

Anthonii Eremitæ exemplum, quomodo in ſanctimonia ſutori Alexandrino, ut vitam ſeveram duxerit comparatus ſit, ex *Historia Eccleſiaſtica* notum eſt. Quilibet proinde, quæ muneris ſui ſunt, fideliter peragat, nec deſperet in vocatione ſua: Villiſſimis enim in terris, quando pii & ſeduli in functione ſua ſunt, Chriftus vel maxime aſſe vult, utpote, qui elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, Jacob. 2. v. 5.

Quamvis itaque pauperriſſimus & abjectiſſimus in mundo ſis, non te tamen Jeſus recens natus deſpiciet: ſed præſidio atque tutela ejus ſemper gaudebis, cuſtos enim Iſraëlis nec dormit, neque dormitat, Pſal. 121. v. 4. tum & virtute dexteræ pollet, ut poſſit te adverſus lupum infernalem & omnes hoſtes tuos defendere. Ipſe ſiquidem ait: Oves meæ vocem meam audiunt, & cognoſco eas, Joh. 10. v. 27. ſeqq.

3. *Præſepe viſita.* Hic Angelum Domini Paſtores Bethlehem ablegare audimus, quibus & ſignum ſuppeditat, quo infantem dignoſcant, nimirum, inventuros illos eum pannis involutum, & poſitum in præſepio.

In Papatu sæpe multæ impenſæ itineri impenduntur, in Palæſtinam, quam curioſi adeunt, ut oppidum Chrifti natalitium, cum præſepi contemplantur, in quo ille tempore nativitatis requieverit.

Verum noſ hoc itinere moleſto, & periculi pleno, ſuperſedere poſſumus, & nihilominus cum Paſtoribus Bethlehem adire: non pedibus, ſed moribus, non corpore, ſed

f

fide

fide, quando nempe præſepe Chrifti in-
tuemur,

1. *Corporaliter*, ut in Domini domo ſe-
dulo convenientes devote perpendamus,
quam profunde ſe exinaniverit Filius Dei,
noſtri cauſa, quod præſepi arcto contentus
fuerit, quem aliàs cæli cælorum non capi-
unt, 1. Reg. 8. v. 27.

2. *Spiritualiter*. Adhuc hodie enim in
præſepio verbi & Sacramentorum reclina-
tur, ibi quæramus, & inveniemus eum,
juxta promiſſum, Ioh. 14. v. 23.

Eant igitur filii hujus ſæculi, ad domum
convivii, Eccl. 7. v. 3. aut ambulent in via
meretricis, Prov. 7. 8. aut in concupiſcentia
oculorum, carnis & ſuperbia vitæ dele-
ſcentur, 1. Ioh. 2. v. 16. Nos Bethlehem pro-
feſturi Filium ofculabimur, quem Deus
Pater in præſepi nobis poſuit, Pſal. 2. v. 12.

Oſculemur *ſuave os ejus*, ex quo verba
vitæ ſtillant, Ioh. 6. v. 68. *lucidos oculos*, qui-

bus occultiſſimos angulos inſpicit, Sir. 23.
v. 27. *aures benevolas*, quibus ſuſpiria & pre-
ces noſtras exaudit, Pſal. 145. v. 19. *manus
tenderas*, quibus cælum & terram fecit, Ioh.
1. v. 3. & hodie tenus omnia portat, Hebr. 1.
v. 3. *pedes ſanctos*, quibus in anguſtiis nobis
ſuccurrit, Ioh. 14. v. 18. ſternamus quoque
ipſi in cordibus noſtris *mollom lectulum, cul-
citra ſit ſpes*, quæ non confundit, Rom. 5.
v. 5. *tegumentum amor*, qui neceſſitatibus
Sanctorum communicat, Rom. 12. v. 13. E-
ſa. 58. v. 7. Matth. 25. v. 40. *pulvinar fides*,
quem oculi ejus potiſſimum reſpiciunt,
Ier. 5. v. 3. ſic divertetur apud nos, & omni-
bus cæleſtibus Theſauris beabit, ſemitæ eni-
nim ejus ſtillant pinguedinem, Pſal. 65. v.
12. quin & aliquando nos aſſumet ſibi, ut
cum omnibus Angelis & Electis, Gloria in
Excelsis Deo canamus in æternum. Hoc
votum noſtrum: Ieſu annue votis!

Amen.

DOMINICA POST NATIVITA- TEM CHRISTI.

Evangelium Luc. 2. v. 22. 32.

EXORDIUM.

R Iſum fecit mihi Deus, dixit olim
Sara, cum Iſaac Filius ei natus
eſſet: Iſmaël vero ludificabat
filium hunc ejus recens natum,
& promiſſionem Dei Abrahamo factam,
quod in ſemine ejus benedicendæ ſint om-
nes Tribus terræ, Gen. 21. v. 6. 9.

Nativitas Iſaacî typus fuit nativitatis
Chrifti, quæ commode cum hæc compara-
ri poteſt:

1. *Ratione promiſſionis*. Abraham & uxor
ejus Sara ambo ſenes provectæque ætatis
erant, ut naturaliter liberos progignere non
poſſent, attamen Deus illis filium pro-

mit-